

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Liilika Raudhein
Integratsiooni Sihtasutus
Liilika.Raudhein@integratsioon.ee

Teie 30.06.2025

Meie 15.07.2025 nr 2.2-9/25/2097-2

Vastus selgitustaotlusele

Pöördusite Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) poole küsimustega, mis puudutavad Integratsiooni SA küsitlusuuringu läbiviimist elamislubade ja töölubade registri andmeid kasutades. Soovite teada, kas Integratsiooni Sihtasutus kui projekti elluviija saab (Kultuuriministeeriumi haldusala asutusena) anda hanke raames leitavale teenusepakkujale ülesande taotleda AKI teadusuuringu luba lähtuvalt IKS paragrahvis 6 sätestatust ning kas loa saamiseks on põhitingimused täidetud?

Esmalt selgitan, et Andmekaitse Inspeksioon ei saa selgitustaotlusele vastates anda konkreetsele juhtumile siduvat õiguslikku hinnangut, see on võimalik ainult järelevalvemenetluses. Inspeksiooni kohustus on märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-st 3 tulenevalt anda õiguslaseid selgitusi. Õiguslaste selgituste andmine ei tähenda õigusabi andmist. Inspeksioon ei osuta õigusabi. Seetõttu on meil Teie kirjale võimalik vastata ainult selles osas, mis jääb selgitustaotluse raamidesse. Teie kavandatava uuringu kohta detailset teavet omamata saame anda üldised selgitused.

Isikuandmetega tehtava uuringu läbiviimisel tuleb järgida kõiki [isikuandmete kaitse üldmäärusest](#)¹ (IKÜM) tulenevaid nõudeid, sh artiklis 5 sätestatud põhimõtteid, kaasa arvatud seaduslikkuse põhimõte. Isikuandmete töötlemise seaduslikkus tähendab isikuandmete töötlemiseks õigusliku aluse olemasolu. Teadusuuringutes isikuandmete töötlemiseks on üldjuhul kaks alternatiivset õiguslikku alust: 1) informeeritud nõusolek või 2) seadus.

[Isikuandmete kaitse seaduse](#) (IKS) § 6 sätestab erisuse olukorras, kus isikuandmete töötlemiseks puudub isiku nõusolek. Andmetöötlus ei saa tugineda korraga kahel õiguslikul alusel, seega kui teadusuuringu läbiviimiseks on andmesubjekti nõusolek, siis IKS § 6 ei kohaldu.

IKS § 6 lõike 4 alusel tuleb uuringu läbiviimine kooskõlastada asjaomase valdkonna eetikakomiteega, kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid (IKÜM art 9 lg 1). IKS § 6 lõike 5 alusel poliitika kujundamise eesmärgil täidesaatva riigivõimu tehtava uuringu, milleks tehakse päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse või kasutatakse teise vastutava või volitatud töötleja vastutusallas olevaid andmete kogumeid, läbiviimine tuleb eelnevalt kooskõlastada Andmekaitse Inspeksiooniga. Teatavatel juhtudel tuleb kooskõlastada nii eetikakomitee kui Andmekaitse Inspeksiooniga.

Seda, kas on vajalik pöörduda eetikakomitee või inspeksiooni poole, tuleb hinnata andmetöötlejal endal lähtuvalt sellest, milliseid andmeid soovitakse teadusuuringu raames töödelda või millisel

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

eesmärgil uuring läbi viiakse. Inspektsioonile tuleb kooskõlastamiseks esitada taotlus vastavalt juhiste, mida on selgitatud [siin](#).

Täidesaatva riigivõimu poliitika kujundamise eesmärgil tehtavate uuringute puhul tuleb Justiits- ja digiministeeriumi selgituse kohaselt IKS § 6 lõiget 5 tõlgendada kitsalt ning selle alusel saavad poliitika kujundamise analüüsi ja uuringuid teha üksnes valitsusasutused. IKS § 6 lõikes 5 on välja toodud kaks tingimust, mis peavad olema täidetud. Esmalt analüüsid ja uuringud teostatakse täidesaatva riigivõimu poolt ning teisalt, uuringud ja analüüsid on vajalikud poliitika kujundamiseks. Täidesaatva riigivõimuna käsitletakse Vabariigi Valitsust ja valitsusasutusi Vabariigi Valitsuse seaduse § 39 lõike 3 alusel². See tähendab, et uuringu läbiviimisel saab iseseisvaks isikuandmete vastutavaks töötlejaks olla ainult täidesaatva riigivõimu asutus (nt ministeerium), kes võib asjakohasel viisil, nt vastava õigusakti või lepinguga, delegeerida oma ülesande täitmise valitsemisala asutusele või ka eraõiguslikule juriidilisele isikule. Isikuandmete töötlemisel võib vastutav töötleja kasutada volitatud töötlejat vastavalt IKÜM artiklile 28. Uuringu isikuandmete vastutava ja volitatud töötleja määratlemisel tuleb lähtuda IKÜM regulatsioonist, kuivõrd andmekogu vastutav ja volitatud töötleja³ ning isikuandmete vastutav ja volitatud töötleja⁴ ei ole kattuvad mõisted.

Täiendavat teavet leiate inspektsiooni veebilehel [Isikuandmed uuringutes | Andmekaitse Inspektsioon](#), samuti [isikuandmete töötleja üldjuhendist](#). Märgime, et haldusala asutusena on Teil konkreetse uuringuga seonduvates küsimustes võimalik konsulteerida ka Kultuuriministeeriumi [andmekaitse spetsialistiga](#), kes saab anda suuniseid ja selgitusi andmetöötamise kohta.

Loodan, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel

² Justiitsministeeriumi 22.01.2024 vastus selgitustaotlusele nr [2-6/24-7834-2](#)

³ Vt avaliku teabe seadus § 43⁴

⁴ Vt IKÜM artiklid 4, 24 ja 28